

Список літератури:

1. Городенко С. В., Чижик Т. А. Проблеми екологічного виховання молоді / С. В. Городенко, Т. А. Чижик // Вітчизняна наука. – 2012. – С. 19-21.
2. Курняк Л. Д. Екологічна культура: поняття і реальність // Вища освіта України. – 2013. – № 3. – С. 32-37.
3. Науменко Г. Освітня складова компонента екологічної культури / Г. Науменко // Грані. – 2014. – № 3. – С. 74-78.
4. Пустовіт Г. П. Філософсько-культурологічний аспект у екологічній освіті // Шлях освіти. – 2012. – № 3. – С. 7-11.
5. Морозова Л. П. Аспекти формування ціннісного світу сучасної молоді / Л. П. Морозова // Наукові записки. – КМ «Academia», 2003. – Т. 22. – Ч. I. – С. 86-91.

Морозова Л.П., Кирилюк І.А., Михалевич Е.В.

Винницький торгово-економічний інститут
Київського національного торгово-економічного університету

ПРОБЛЕМЫ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ МОЛОДЕЖИ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ

Аннотация

В статье рассмотрена проблема экологического воспитания молодежи. Охарактеризованы основные задачи экологического образования. Обосновано возможности воспитания культуры у молодежи, путем повышения уровня экологического образования. Предложено проведение экологических акций и проектных работ среди школьников и студенчества. Определены перспективы дальнейшего развития экологического сознания среди молодежи.

Ключевые слова: экологическое воспитание, экологическое образование, экологическое сознание, экологическая культура.

Morozova L.P., Kyryliuk I.A., Mikhalevich E.M.

Vynnytsia Institute of Trade and Economics
Kyiv National University of Trade and Economics

PROBLEMS OF ECOLOGICAL EDUCATION OF YOUNG PEOPLE AND WAYS OF THEIR DECISION

Summary

In the article the problem of ecological education of youth. Characterized primary goals of environmental education. Studies education opportunities to youth culture through increase of the level of environmental education. Proposed conducting ecological actions and design work among pupils and students. Detected prospects of further development of environmental awareness among youth.

Keywords: environmental education, environmental education, ecological consciousness, ecological culture.

УДК 398:821.161.2.09

ЕТАПИ ФОЛЬКЛОРНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ КОНТАМІНАЦІЇ

Погонець Я.А.

Інститут філології
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Стаття присвячена розгляду впливу усної народної творчості на художню літературу. У розвідці виявлено тяглість фольклорно-літературних взаємин від давньої літератури аж до літератури сьогодення. Узагальнено особливості фольклоризму провідних літературних епох. Залежно від їхніх особливостей виділено основні етапи фольклорно-літературної контамінації. Серед них – фольклоризм давньої літератури, фольклоризм нової літератури, фольклоризм літератури кінця XIX-поч. XX ст., фольклоризм літератури II пол. XX ст.-поч. XXI ст.

Ключові слова: мотив, образ, символ, усна народна творчість, фольклор, фольклоризм, художня література.

Постановка проблеми. Усна народна творчість протягом довгого часу і до сьогоднішнього дня є джерелом тем, мотивів, образів, зразком майстерності для художньої літератури.

Це та форма виявлення духовного складу нації, яка практично невичерпна.

Література може успішно розвиватися лише тоді, коли спирається на великий життєвий

досвід свого народу. Щоб бути письменником справді народним, потрібно проіннятися його духом, його життям.

Повністю погоджуємося з думкою О. Мишанича, який вважав, що «фольклор – усна народна творчість – відіграє винятково важливу роль у зародженні і розвитку письменства, літератури книжної, і роль ця на всіх етапах її зростання не зменшується» [10, с. 9]. Кожен період літератури має свої особливості та закономірності, по-різному «протоптує собі шлях» у старовину. Письменник чи давнього, чи більш нового часу може стилістично наблизити свій твір до усного народного, ввести у текст прислів'я, приказки, пісні, різні народнопоетичні фігури, вжити народні епічні формули. Але успіх таких вкраплення залежатиме від того, наскільки доцільно залучений фольклорний матеріал, чи є у ньому потреба.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Кожен етап фольклорно-літературної взаємодії мав свої особливості і був досліджуваний більшою чи меншою мірою. Фольклоризм давньої літератури розглядали М. Возняк, М. Грицай, О. Мишанич, М. Максимович, П. Житецький, І. Франко; передшевченківський період досліджували О. Гончар, П. Іванишин, П. Куліш, Н. Пластун, Ж. Янковська та ін. Фольклорно-літературну інтерференцію II пол. XIX-поч. XX ст. вивчали О. Вертій, О. Дей, Т. Комаринець, Р. Марків, С. Мишанич, М. Рильський та ін. Фольклоризм сучасної літератури досліджують В. Мислива, О. Романенко, А. Соколова та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Дослідники переважно зосереджували увагу на якійсь одній постаті чи на одному періоді, тому визначення етапів фольклорно-літературної контамінації та їх особливостей є досі відкритим і належить до актуальним завдань української гуманітаристики.

Мета статті. Мета наукової розвідки полягає в тому, щоб прослідкувати тяглість фольклорно-літературної взаємодії від давньої літератури аж до літератури сьогодення; визначити етапи впливу колективної творчості на авторську індивідуальну та їх особливості.

Виклад основного матеріалу. Ступінь і характер взаємодії фольклору та літератури у різні періоди літературного розвитку неоднаковий і визначається різними чинниками, зокрема станом розвитку духовної і художньої культури народу, становленням писемності тощо. Фольклор існував до виникнення авторської літератури, відтак її поява була початком взаємодії двох художніх систем.

О. Дей зазначав, що «на всьому історичному шляху розвитку писемної літератури народна творчість вливалася до неї різними руслами, в різних формах і доказах, в різноступеневому творчому перетворенні, як правило. Завжди тією чи іншою мірою впливала на літературний процес ідейно, соціально й естетично. Вплив цей залежно від етапу розвитку літератури й світогляду її представників міг бути стихійним і усвідомленим, безпосереднім і посереднім, суттєво внутрішнім і формально зовнішнім» [6, с. 5].

Давньоруська історична творчість XI-XIII ст. виявляє дві форми зближення з фольклором взагалі і в особливості – з історичним і казковим епосом: 1) пряме перенесення в літературу фольклорних сюжетів, мотивів чи художніх засобів без зміни їх ідейної сутності чи в переробці, зумовле-

ній відмінним від народного світоглядом письменника; 2) освоєння літературою художнього методу народної поезії, який визначається оцінкою подій і цілей їх художнього відтворення [1, с. 29].

Кінець XIV – поч. XV ст. характеризується новими віяннями, ідеями, що в основному надходили із Заходу і стосувалися різних сфер суспільного життя: політичної, економічної, духовно-інтелектуальної. Переломним моментом цього періоду стало виникнення друкування, а найважливішим досягненням красною письменства – літературна мова [9, с. 56].

До фольклорних набутоків зверталися визначні творці книжної літератури XVII – поч. XVIII ст. У поезії XVII ст. знаходимо народнопоетичні образи, вплив поетики дум, народних віршунів; запозичення малих фольклорних жанрів (прислів'я, приказки). У козацьких літописах містяться вклучення народних переказів і легенд.

Новим етапом у становленні української літератури стала епоха бароко. Д. Чижевський так характеризував особливості фольклоризму та фольклоризації цього періоду: «Барокова література [...] дуже спричинилася до розвитку народної поезії». Критик наголошує на тому, що народна пісня переймає елементи стилістики барокових віршів, хоча й бароко саме не оминає народної поезії і черпає з її скарбниці вже тому, що однією з цінностей поезії для барокового автора є її різнобарвність: одну з барв і дає народна творчість [15, с. 342].

Середньовіччя наклало на літературу релігійну ідеологію, яка диктувала теми, ідеї, образи. І лише наприкінці XVIII ст. українська література повністю «скинула релігійну оболонку». «У літературі визріли такі чинники, що зробили нищівний удар по релігії. Це була насамперед давно перевірена зброя – сміх, сатира і гумор» [11, с. 25].

До другої половини XVIII ст. ставлення до народної творчості переважно було негативним. Точилася боротьба між християнством і язичництвом, тому усна поезія вважалася «бісівською», а народні купальські, різдвяні гуляння передбачали покарання. Без сумніву, така релігійна позиція мала великий вплив на розвиток усної народної творчості та її взаємин з літературою.

М. Азадовський зазначає, що народна творчість різними шляхами, незважаючи на упереджене ставлення до неї церкви і влади, проникала у давню писемність. Старовинні книги, «життя» і літописи містили у собі народні перекази, легенди, які сприймалися як правдиві історичні розповіді [2, с. 42].

Дослідник резюмує, що для початку XVIII ст. характерний стихійний інтерес до народної творчості, про що свідчать рукописні пісенники, записи билин та ін. У кінці століття виникає прагнення «заволодіти» цією стихією. Першим етапом процесу стає, на думку М. Азадовського, вихід фольклору із соціальних низів і його входження у велику літературу [2, с. 112].

XVIII ст. і для літератури, і для України загалом було досить складним і суперечливим. Ліквідація Гетьманщини, знищення Запорізької Січі, заборона друку сповільнили розвиток авторської творчості і тим паче її фольклорно-літературної контамінації. Хоча не можемо проігнорувати той факт, що народною мудрістю, анекдотами, притчами, прислів'ями, фразеологізмами, фольклорними ідеями та образами сповнені філософсько-

дидактичні трактати, байки, вірші Г. Сковороди. Саме творчість мандрівного філософа дала поштовх для розвитку літератури початку XIX ст.

З кінця XVIII ст. почався новий етап взаємодії літератури з народною творчістю. Адже саме з початку XIX ст. розгортається фольклористична діяльність в Україні.

Вплив фольклору на літературу не має певної стабільності. Залежно від історичних обставин, літературного стилю епохи, загальних завдань, що їх висував культурний розвиток країни в той чи інший період, фольклорний вплив міг значно посилюватися або й послаблюватися. Саме такою епохою, коли цей вплив досяг своєї кульмінації, була перша половина XIX ст., тобто період становлення нової української літератури.

«І. Котляревський дав перші в новій українській літературі класичні зразки художнього освоєння усної народної творчості. Органічна спорідненість його «Енеїди» з народною естетикою, фольклором, знаменитим народним гумором – один із головних чинників того, що ця поема стала найпопулярнішим твором українського художнього письменства дошевченківських часів» [5, с. 24]. І. Котляревський, як зазначають дослідники, був і збирачем народних пісень, мав великий їх запас, однак їхня подальша доля невідома.

Творчість І. Котляревського збігається із тим періодом, коли книжна мова вичерпала свої можливості. Саме І. Котляревський заговорив «у повні груди» живою народною мовою, показавши її глибину, багатство, колоритність. «Своєю творчістю він утвердив народну мову як мову української національної літератури, остаточно звільнив її від церковнослов'янської мертвечності і зробив доступною для широкої читацької аудиторії» [13, с. 78]

На зміну травестійно-бурлескної традиції І. Котляревського приходять український романтизм. Представники цієї доби не сприймали насмішкватість у літературі, її травестійність, намагаючись довести, що народною мовою можна писати і серйозні твори.

Початком українського романтизму, як зазначає Я. Гарасим, можемо вважати 1827 рік, коли з'являються друком перші романтичні балади П. Гулака-Артемівського та Л. Боровиковського, а також «Малоросійські пісні» М. Максимовича.

Крім балад, в інших своїх творах П. Гулак-Артемівський дуже часто використовував прислів'я і приказки; байці «Пан та собака» надав жанрових ознак народної казки. Письменник заперечував думку свого учня М. Костомарова про залучення народної творчості до наукового вивчення й висвітлення історії народу. Він, як і М. Цертелєв, А. Метлинський, О. Корсун вбачав у фольклорі лише старовину, яка відмирає. П. Гулак-Артемівський вважав, що народна усна творчість уже в недалекому майбутньому приречена на зникнення разом з українською мовою [5, с. 65].

У 10-30-і роки XIX ст. збирачів та дослідників більше приваблювала пісенна творчість. Найбільша ж публікація народної прози в той період пов'язана з діяльністю Г. Квітки-Основ'яненка, який надрукував народні анекдоти, зібрав казки, закликав свого племінника В. Смирницького допомогти йому записувати прислів'я. «Письменник одним із перших вдався до теоретичного заперечення думки, ніби українська мова годиться лише для жартівливих творів...» [5, с. 116]. Г. Квітка-Основ'яненко звертається до жанру

сентиментальної повісті, пишучи «Марусю», з якої і починається розвиток нової української прози. Саме цим твором письменник довів, що українською мовою можна виразити глибокі почуття і високі думки.

Модуляція фольклоризму української романтичної літератури загалом має такі основні типи: 1) пряме запозичення фольклорних елементів (сюжетів, образів, мотивів) без ідейно-естетичної інтерпретації, що нерідко зреалізовувалося шляхом імітації фольклорного стилю; використання побутового етнографізму тощо, та 2) часткове переосмислення образної поетики фольклору, надання їй більш конструктивного значення у загальній концепції літературного твору [9, с. 62].

На нашу думку, для письменників-романтиків є характерним незначне переосмислення фольклорних елементів.

Фольклоризм другої половини XIX ст. має свої особливості, які склалися під впливом реалізму.

«Якщо, наприклад, для романтиків народна поезія давала тільки певні образи, мотиви й емоційні тони, то для розвитку реалізму вона стала родовідним джерелом, бо реалістичність – суть її естетичної природи» [6, с. 4].

Т. Шевченко уже на початку своєї творчості вважав, що література може успішно розвиватися тільки тоді, коли вона спирається на великий життєвий досвід народу. Для того, щоб писати про народ, треба, насамперед, жити серед нього, поділяти його погляди, проникнути у внутрішній світ. Щоб бути поетом справді народним, треба більше проїнятися його духом, життям, відчувати все тим простим чуттям, яке властиве народові [8, с. 5-9]. Саме таким письменником і був Тарас Шевченко.

Жоден твір Кобзаря не можна назвати наслідуванням чи переспівуванням народної поезії; кожна його поезія оригінальна, творчо довершена. «...Шевченко любить вплітати уривки та стилізації народних пісень, але тут вони грають роль тільки дрібних інкрустацій» [7, с. 266].

Студіюючи творчість Т. Шевченка, науковці дійшли спільної думки, що народний геній поета еволюціонував від ранніх балад, де уснопоетичні елементи використовувалися для посилення народного колориту чи поєднували мотиви різних жанрів, до творів періоду заслання, де використовувався неперевершений авторський стиль, оснований на глибинній трансформації фольклорної поетики.

Кінець XIX-початок XX століття характеризується пошуком нової духовності, яка не цурається загальнокультурних традицій, а виокремлює у них загальнозначущі. Фольклоризм цього періоду, функціонуючи у руслі неоромантизму, характеризується глибинним переосмисленням фольклорної поетики, використанням народнопоетичної образності на рівні символу тощо.

Не можемо не погодитися з Р. Марківом, що фольклоризм в українській літературі поч. XX ст. був органічною потребою писемної творчості в освоєнні навколишньої дійсності. Національний фольклор дав поштовх становленню новітніх способів відтворення реальності, засобом акумулювання та сутнісного позиціонування філософських, морально-етичних та естетичних ідей у літературних творах цієї доби. Важливим у творчій комунікації фольклору і літератури цього періоду став розвиток української фольклористики, самі письменники вивчали народну творчість [9, с. 244].

Представниками цього періоду є І. Франко, Леся Українка, О. Олесь та ін. (у Лесі Українки, Івана Франка уже спостерігаємо звернення до загальноєвропейських тем і образів).

«Своїми віршами народнописанного складу І. Франко продовжив та розвинув традиції Т. Шевченка в користуванні митцями слова народнопоетичними скарбами і вказав на нові можливості їх засвоєння з метою реалістичного високохудожнього зображення інтимних почуттів і досягнення глибокої народності» [6, с. 76].

Модерно до усної народної творчості підійшли Леся Українка, М. Коцюбинський, Олександр Олесь тощо. Фольклорно-літературна взаємодія у письменників відбувається шляхом творчої інтраплетії міфологем, які через фольклор потрапляють у літературу. Досить поширеним у творах усіх названих авторів є образ русалки. Але кожен по-своєму вводить його у канву твору, домислює міфологічну даність, використовуючи лише загальні фольклорні контури.

Попередній період літератури повністю спирався на народну творчість. Футуристи ж виступали ж проти здобутків минулого. М. Семенко, один із представників цього напрямку, вважав мистецтво пережитком минулого, який треба знищити, якщо воно не хоче вмирати саме по собі. Він говорив про сплав суми мистецтв: поезії, малярства, скульптури, архітектури.

В. Поліщук розцінював негативно роль народних традицій у розвитку літератури, але все ж не відкидав того, що письменник використовує народнопоетичну спадщину час від часу для потреб сьогодення [3, с. 53].

Інакше мислили символісти, до яких належав Д. Загул та ін. У своїй статті «Сучасна українська література» (1919) Д. Загул відвів значну увагу проблемі використання традицій народної творчості в сучасній українській поезії. Розглянувши «Думу про трьох вітрів» П. Тичини, він дійшов висновку, що «скарб народної творчості ще не використаний як слід і що українським поетам не конче потрібно поривати з народним ґрунтом...» [3, с. 32].

Як зазначає С. Мишанич, «на дослідженні фольклоризму літературного авангарду 20-х років фольклористика спіткнулася: не так просто було віднайти народнопоетичні концепти у творчості неокласиків, футуристів, символістів, та й навіть у неоромантиків, використовуючи стару методологію порівняльних зіставлень, пошуків ремінісценцій, подібностей, перифраз, архетипів тощо. Адже минули часи обробок, переробок, переспівів з фольклору, стилізація під уснопоетичні зразки, коли письменник виступав від власного імені на фольклорній мові» [12, с. 31].

На наш погляд, дослідник применшує роль народної творчості цього періоду. Наприклад, неоромантики не вдаються до примітивної стилізації, переспівування сюжету, їхні твори насичені міфологічними образами, мотивами. А це, без сумніву, уже вищий рівень фольклоризму.

Фольклорні елементи у літературі кінця ХХ – початку ХХІ досліджені порівняно з іншими періодами досить мало. Тому і потребують додаткової уваги. Знайомство з романом-баладою В. Шевчука «Дім на горі», «Казкою про калинову сопілку» О. Забужко, творами М. Матіос доводить, що фольклорно-літературна взаємодія стала ще сильнішою. Модерне життя, постійне користування інтернетом, мобільним зв'язком не змогли відвернути сучасних письменників від живого джерела народної творчості.

«Сучасна українська проза активно черпає рефлексії міфологічного бачення з народних легенд, оповідок, казок, дум, пісень, виходячи з того, що у свій час вони виражали характерні риси людського світосприймання і народних уявлень про природу і світ...Оскільки фольклор є проміжною ланкою між міфологією і літературою, то, певна річ, його художні образи, мотиви так чи інакше пов'язані з міфом» [14, с. 131].

Творчість М. Матіос вкорінена в народну міфопоетику, світогляд. Будучи ще з дитинства захопленою українською традицією, письменниця відобразила її у своїх набутках. Фактура творів «Солодка Даруся», «Нація» та ін. містить народні символи, мотиви, образи, які дають поштовх до нових асоціацій, потрактувань. Поряд із традиційними символами води, землі, квітів з'являються і досить новаторські.

У «Солодкій Дарусі» М. Матіос «червоною ниткою» через увесь твір проходить символ «конфети», який, по суті, є першим натяком на пояснення епітета «солодка». Цей епітет сприймається як символ неминучості, невідворотності й непоборності бід. «Конфета» стає символом зла стосовно довірливих, безправних істот (іноді й цілих народів).

Народна традиція стає джерелом постання авторських жанрів, наприклад романа-балади В. Шевчука «Дім на горі», казки О. Забужко «Калинова сопілка» та ін.

Висновки і пропозиції. Отож, залежно від особливостей кожної епохи, можна виділити такі етапи фольклорно-літературної контамінації та їх особливості: 1) фольклоризм давньої літератури, який характеризується спорадичним, стихійним використанням фольклорних джерел; 2) фольклоризм нової літератури, що вирізняється і прямим запозиченням, і частковим (незначним) переосмисленням народних елементів; 3) фольклоризм кінця ХІХ-поч. ХХ ст., що характеризується глибинним переосмисленням фольклорної поетики, використанням народнопоетичної образності на рівні символу; 4) фольклоризм другої половини ХХ-поч. ХХІ ст. із властивим йому глибинним авторським переосмисленням народних елементів, наданням уснопоетичному феномену художньо-філософської конкретизації, відмовою від фольклорного перенасичення; зображенням персонажів через їхнє міфологічне світосприйняття. Визначені етапи фольклорно-літературної контамінації допоможуть глибше проникнути у взаємодію фольклору і літератури.

Список літератури:

1. Адрианова-Перетц В. П. Древнерусская литература и фольклор / В. П. Адрианова-Перетц. – Ленинград: «Наука», 1974 – 172 с.
2. Азадовский М. К. История русской фольклористики / М. К. Азадовский. – Т. 1. – М., 1958. – 478 с.
3. Бойко В. Г. Поетичне слово народу і літературний процес / В. Г. Бойко. – К.: «Наукова думка», 1965. – 336 с.

4. Вергій О. І. Народні джерела творчості І. Франка / О. І. Вергій. – Тернопіль: Підручники і посібники, 1998. – 255 с.
5. Гончар О. І. Українська література передшевченківського періоду і фольклору / О. І. Гончар. – К.: «Наукова думка», 1982. – 312 с.
6. Дей О. І. Спілкування митців з народною поезією / О. І. Дей. – К.: «Наукова думка», 1981. – 336 с.
7. Колесса Ф. М. Студії над поетичною творчістю Т. Шевченка / Ф. М. Колесса // Фольклористичні праці. – К.: Видавництво «Наукова думка», – 1970. – С. 172-327.
8. Комаринець Т. Шевченко і народна творчість / Теофіль Комаринець. – К.: «Художня література», 1993. – 230 с.
9. Марків Р. Фольклор і література: форми діалогу (Фольклоризм в українській літературі кінця ХІХ – початку ХХ століття): монографія / Руслан Марків. – Львів: ПАІС, 2013. – 288 с.
10. Мишанич О. В. Григорій Сковорода і усна народна творчість / О. В. Мишанич – К.: «Наукова думка», 1976. – 152 с.
11. Мишанич О. В. Українська література другої половини ХVІІІ ст. і усна народна творчість / О. В. Мишанич. – К.: Наукова думка, 1980. – 343 с.
12. Мишанич С. В. Народнопоетична стихія в творчості Василя Стуса / С. В. Мишанич // Фольклористичні та літературознавчі праці: Том 2. – Донецьк: Донецький національний університет, 2003. – С. 30-95.
13. Мовчан П. Возвращение ради обновления / Мовчан П. // Вопросы литературы. – 1978. – № 3. – С. 71-88.
14. Соколова А. Міфологічний фольклоризм «Казки про калинову сопілку» Оксани Забужко / Соколова А. – С. 131-143. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua>
15. Чижевський Д. І. Історія української літератури / Д. І. Чижевський; передм. М. Наєнка. – К.: Академія, 2003. – 568 с.

Погонец Я.А.

Институт филологии

Киевского национального университета имени Тараса Шевченко

ЭТАПЫ ФOLKLOPНО-ЛИТЕРАТУРНОЙ КОНТАМИНАЦИИ

Аннотация

Статья посвящена рассмотрению влияния устного народного творчества на художественную литературу. В разведке обнаружено преемственность фольклорно-литературных отношений от древней литературы до литературы современности. Обобщено особенности фольклоризма ведущих литературных эпох. В зависимости от их особенностей выделены основные этапы фольклорно-литературной контаминации. Среди них – фольклоризм древней литературы, фольклоризм новой литературы, фольклоризм литературы конца ХІХ – нач. ХХ вв., фольклоризм литературы ІІ пол. ХХ вв. – нач. ХХІ вв.

Ключевые слова: мотив, образ, символ, устное народное творчество, фольклор, фольклоризм, художественная литература.

Pogonets Ya.A.

Institute of Philology

Taras Shevchenko National University of Kyiv

STAGES OF FOLKLORE AND LITERARY CONTAMINATION

Summary

The article deals with the influence of oral traditions in literature. In exploration revealed continuity folklore and literary relations from ancient literature up to the present. Overview features folklore leading literary epochs. Depending on their features highlighted the main stages of literary folklore-contamination. Among them – folklorizm ancient literature, folklorizm new literature, folklorizm literature late nineteenth-early, twentieth century; folklorizm literature of the second half-articletwentieth, beginning XXI century.

Keywords: motif, image, character, folklore, folklorizm, fiction.